

Spis treści

Wprowadzenie	9
Wykaz skrótów	13
Rozdział 1. Sektor finansów publicznych	17
1.1. Finanse publiczne - podstawowe założenia	17
1.1.1. Pojęcie finansów publicznych	17
1.1.2. Publiczny system finansowy	28
1.1.3. Funkcje finansów publicznych	36
1.2. Środki publiczne	39
1.2.1. Istota i zasady gospodarowania środkami publicznymi	39
1.2.2. Klasyfikacja środków publicznych	45
1.2.2.1. Dochody i przychody publiczne	45
1.2.2.2. Wydatki i rozchody publiczne	54
1.3. Sektor finansów publicznych	63
1.3.1. Pojęcie i zakres sektora finansów publicznych	63
1.3.2. Podstawowe formy organizacyjno-prawne jednostek sektora finansów publicznych	68
1.3.3. Agencje wykonawcze	74
1.3.4. Instytucje gospodarki budżetowej	80
1.3.5. Fundusze celowe	85
1.4. Sektor finansów publicznych - ujęcie statystyczne	96
Rozdział 2. System budżetowy	115
2.1. Budżet państwa	115
2.1.1. Pojęcie budżetu, zasady budżetowe	116
2.1.2. Procedura budżetowa - kalendarium	122
2.1.3. Klasyfikacja budżetowa	126
2.1.4. Budżet środków europejskich	129
2.1.5. Wykonywanie budżetu	132
2.1.5.1. Proces wykonywania budżetu	132
2.1.5.2. Instrumenty wykonywania budżetu	134
2.1.5.3. Bankowa obsługa budżetu państwa	137

2.2. System dochodów budżetowych	139
2.2.1. Charakterystyka dochodów budżetu państwa	139
2.2.2. System podatkowy w Polsce	147
2.2.2.1. Pojęcie i funkcje systemu podatkowego	147
2.2.2.2. Zasady podatkowe	149
2.2.2.3. Elementy konstrukcji podatków	158
2.2.2.4. Klasyfikacja podatków	160
2.2.2.5. Rodzaje podatków	161
2.2.2.6. Normy prawne i administracja podatkowa	171
2.3. Wydatki budżetu państwa	173
2.3.1. Klasyfikacja wydatków	173
2.4. Budżet w układzie zadaniowym	178
2.4.1. Historia wprowadzania budżetu zadaniowego na świecie	180
2.4.2. Etapy wdrażania budżetu zadaniowego w Polsce	181
2.4.3. Elementy budżetu zadaniowego	183
2.4.4. Wieloletni Plan Finansowy Państwa	185
2.5. Deficyt budżetowy	190
2.5.1. Pojęcie i rodzaje deficytu budżetowego	190
2.5.2. Deficyt budżetowy w latach 2007-2013	194
2.6. Dług publiczny	196
2.6.1. Pojęcie i rodzaje długu publicznego	196
2.6.2. Instrumenty zaciągania długu publicznego	200
2.6.3. Czynniki wpływające na wielkość długu publicznego	202
2.6.4. Zarządzanie długiem publicznym	203
2.6.4.1. Metody pomiaru długu publicznego	206
2.6.4.2. Zadłużenie Polski w latach 2007-2013	209
2.7. Deficyt i dług publiczny w państwach Unii Europejskiej	213
Rozdział 3. Finanse jednostek samorządu terytorialnego	221
3.1. Istota i podstawy funkcjonowania JST	221
3.2. Źródła dochodów budżetowych JST	233
3.2.1. Dochody własne JST	233
3.2.2. Dochody uzupełniające JST	238
3.3. Zewnętrzne źródła finansowania JST	246
3.4. Rodzaje wydatków JST	259
3.5. Struktura dochodów i wydatków JST	261
3.6. Przychody i rozchody budżetów JST	270
3.7. Deficyt budżetowy i dług komunalny w JST	271
3.8. Planowanie budżetowe w JST	281
3.8.1. Budżet zadaniowy w JST	282
3.8.2. Wieloletnia prognoza finansowa JST	284
3.9. Finanse JST - porównania międzynarodowe	287

Rozdział 4. System ubezpieczeń społecznych	296
4.1. Pojęcie i istota ubezpieczeń społecznych	296
4.2. Zasady i funkcje ubezpieczeń społecznych	299
4.3. System ubezpieczeń społecznych w Polsce	302
4.3.1. Elementy systemu ubezpieczeń społecznych	302
4.3.2. Powszechne ubezpieczenia społeczne pracowników	304
4.3.3. Ubezpieczenia społeczne rolników	307
4.3.4. Powszechne ubezpieczenia zdrowotne	312
4.3.5. Zaopatrzeniowy system ubezpieczeń	315
4.4. Organizacja i finansowanie powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych pracowników	317
4.4.1. Organizacja systemu ubezpieczeń społecznych	317
4.4.2. Źródła finansowania świadczeń z ubezpieczeń społecznych pracowników	320
4.4.3. Finansowanie repartycyjne i kapitałowe	324
4.4.4. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	325
4.5. Ubezpieczenia emerytalne pracowników	331
4.5.1. Podstawowe założenia systemu emerytalnego	331
4.5.2. Obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne - I	filar 334
4.5.3. Ubezpieczenia emerytalne - II	filar 336
4.5.4. Dodatkowe ubezpieczenia emerytalne - III	filar 350
4.6. Ubezpieczenia rentowe	359
4.7. Ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa	363
4.8. Ubezpieczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	366
4.9. Fundusze ubezpieczeń społecznych jako element systemu finansów publicznych	369
4.10. Zmiany systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce na tle wybranych państw Unii Europejskiej	378
 Rozdział 5. Polityka fiskalna	 382
5.1. Istota i funkcje polityki	fiskalnej 382
5.1.1. Pojęcie polityki	fiskalnej 382
5.1.2. Ewolucja polityki	fiskalnej 383
5.1.3. Funkcje polityki	fiskalnej 391
5.1.4. Rodzaje polityki	fiskalnej 399
5.1.5. Reguły fiskalne jako sposób stabilizacji finansów publicznych	408
5.2. Wydatki publiczne jako instrumenty polityki fiskalnej w Polsce	420
5.2.1. Wielkość wydatków publicznych w Polsce i w państwach europejskich	420
5.2.2. Wydatki publiczne jako instrument polityki	fiskalnej 437
5.3. Daniny publiczne jako instrument polityki fiskalnej w Polsce	443
5.3.1. Wielkość i struktura wpływów z danin publicznych w Polsce i w państwach europejskich	443
5.3.2. Funkcje ekonomiczne danin publicznych	449
5.3.2.1. Obciążenia fiskalne pracy - spojrzenie mikro	449

8 Spis treści

5.3.2.2. Obciążenia fiskalne konsumpcji - spojrzenie mikro	457
5.3.2.3. Obciążenia fiskalne kapitału - spojrzenie mikro	459
5.3.2.4. Obciążenia fiskalne pracy, konsumpcji i kapitału - spojrzenie makro	462
5.4. Stabilizacyjne działanie polityki fiskalnej w warunkach kryzysu finansowego	463
5.4.1. Stabilizatory koniunktury podczas kryzysu gospodarczego	463
5.4.2. Kryzys gospodarczy i finansowy a kryzys sektora finansów publicznych	466
5.4.3. Wydatki i dochody sektora publicznego w Polsce na tle państw UE przed kryzysem finansowym i po nim	469
Bibliografia	473